

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 25

23de juni 1900.

26de aarg.

Et gravmæle, som man læfter sten paa

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forstud. I pakker til en adresse paa over 5 eksemplarer leveres det for 40 cents, og over 25 eksemplarer for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. D. P. Bangsnes, Story City, Iowa.

Penge og bestillinger samt alt, hvad der angaar ekspeditionen, sendes direkte til

Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa

Bemærkninger til bibelhistorien, stykke 74.

De betroede pengesummer.

“Vær tro indtil døden, saa vil jeg give dig livsens krone” (Mat. 2, 10).

Den mand, som vilde reise udenlands, er den Herre Jesus selv. Med udenlandsreisen, mener Jesus det, at han vilde forlade verden med sin synlige nærværelse og sidde ved faderens høire haand.

De tjenere, som omtales, er Jesu disciple, men ikke bare dem, som dengang var med ham, men alle hans disciple, det er, alle kristne.

Det gods, som han gav dem, hvad er det? Vi ved, at alt godt, som vi har, er en gave fra Gud. De goder, som opregnes baade i den 1ste og 2den og 3dje artikel, er allesammen gaver, som vi skal bruge som hans tjenere til hans navns ære og hans riges fremme. Men disse gaver er dog de samme for alle. De kan benævnes som frelsen i Kristus, eller naaden i ordet og sakramenterne. Og disse goder har alle kristne faaet i lige stort mon. I vor lignelse derimod taler Jesus om forskellige talenter til de forskellige tjenere. Og dermed menes det kald og den virketreds, som Gud har givet hver enkelt med dertil svarende gaver og kræfter. Og her er der forskjel, blandt de kristne. Paulus fik en stor talent; han fik en stor opgave og store gaver til at løse den. Den fattige Lazarus, som laa hjælpeløs for den riges dør, han havde en liden virketreds og havde libet at gjøre med. Nogle kristne kan have faaet en gerning at gjøre, som har bethdning for hele land og riger, ja for den ganste verden. Tænk paa Luther. Andre, og det de fleste, har en langt mindre gerning og mindre treds, f. eks. inden et libet hjemms vægge. Men alle kristne har faaet sin talent. Allesammen har vi faaet anledning og ebne til at gjøre noget til, at Jesus, naar han kommer igjen, kan faa renter af den sum af naade, som han med sit

lib og sin død gav verden. Og de renter, som Jesus da vil spørge efter, er frelste menneskesjæle.

Jesus siger derfor til enhver kristen far og mor: Vær nu en ret kristen far og mor, gjør eders hus til mit hus, opdrag børnene i min frygt og efter mit ord, for at jeg kan faa velsignelse af eder. Han siger til ethvert kristent barn: vær from og lydig og lad min daabs naade, som jeg har givet dig, bære frugt til min ære og til dit og andres gavn. Og ligeledes siger han til alle kristne, i hvilken stand og i hvilket kald han end har sat dem. Han forlanger af alle, at de skal være tro, enten de har faaet meget eller libet.

I lignelsen hører vi, at de to første havde været tro og de faar begge den samme trostabs løn. Den sidste havde ikke være tro. Han havde gravet sin talent ned i jorden. Han stulder paa Herren. Jeg vidste, siger han, at du er en streng mand, som høster der, hvor du ikke saaede, og samler der hvor du ikke strøede. Dermed vil han sige: du kræver meget, men du gav libet. Naar nogen bliver utro mod Herren og ikke gjør, hvad de er satte til, saa stulder de altid paa Herren; de vil ikke bære stulden selv. “Kvinden, som du gav mig” hun forførte mig, sagde Adam, da han blev utro mod Gud. Men Herren tager ikke mod saadanne undstulbninger. “Du onde og lade tjener! kalder Herren ham, som omtales i lignelsen. Saa mister han sin talent; saa mister han lønnen og istedenfor faar han en forførelig straf. Det har Herren skrevet os til advarsel. Vær tro indtil døden, siger han, saa vil jeg give dig livsens krone.

I en tung stund.

Vær glad, naar faren veier hver ebne, som du eier:
 Jo større sag, des tyngre tag;
 men desto større feier!
 Gaar støtterne i stykker,
 og dennerne faar nykker,
 saa sker det blot, forbi du godt
 kan gaa foruden krykker.
 Enhver, Gud sætter ene,
 han selv er mere nær.

Han far sjøl i stua.

Det var engang en mand, som hadde borte i en skog; han hadde saa mange sauer og gjeter, men aldrig kunde han haad dem i fred for graabeinen. "Jeg skal vel lure den graataffen", sagde han tilslut, og gav sig til at grave en ulbestue. Da han hadde gravet dybt nok, satte han en stolpe midt ned i ulbestuen, og paa den stolpen slog han en skive, og paa den skiven satte han en liden hund, og over graven lagde han tvister af bar og andet rust, og ovenpaa det strøede han sne, forat tassen ikke skulde se det var en grab under. Da det led ud paa natten, blev den lille hunden lei af at staa der. "Bob, bob, bob!" sagde den, og gjøbde mod maanen. Saa kom der en ræv lakkende og lakkende og tænkte, han rigtig skulde gjøre marked, og saa gjorde han et hop — barbus ned i ulbestuen.

Da det led lidt længer ud paa natten, saa blev den lille hunden saa lei og saa sulten, og saa tog den paa at gjø og gnelde. "Bob, bob, bob!" sagde den. Det som det var, kom der en graabein tassende og tassende; han tænkte nok han skulde hente sig en fed steg, og saa gjorde han et hop — barbus ned i ulbestuen.

Da det led i graalysningen om morgenen, kom nordensnoen, og det blev saa kolbt, at den lille hunden stod og frøs og skalb, og saa var den saa træt og sulten. "Bob, bob, bob!" sagde den og gjøbde i et væf. Saa kom der en bjørn labbende og labbende bort efter og huffed paa sig, og tænkte han skulde nok saa sig en godbit paa morgenstunden; saa huffed han ibei ud paa tvistene — barbus ned i ulbestuen.

Da det led lidt længere ud paa morgenen, kom der gaende en gammel fantekjerring, som slang gaardimellem med en pose paa ryggen. Da hun fik øie paa den lille hunden, som stod der og gjøbde, maatte hun bort og se, om der var kommet dyr i ulbestuen om natten. Ja, hun lagde sig paa knæerne og kikkede ned.

"Er du kommet i fælden nu, Mittel?" sagde hun til ræven, for ham saa hun først; "tilpas til dig, din hønsethø! Du og, graataff?" sagde hun til graabeinen; "har du revet gjet og sau, saa blir du nu pint og slaaet dau. Gaa mig da, bamsse, sidder du ogsaa i stuen, din merreflaer? Ja dig skal vi rispe og dig skal vi flaa, og skallen din skal vi paa buvæggen flaa!" skreg kjerringen ivrig og hylte til bjørnen; men i det samme faldt posen frem over hovedet paa

hende, og kjerringen røt — barbus ned i ulbestuen.

Saa sad de der og globde paa hverandre alle fire, hver i sin krog: ræven i det ene, graabeinen i det andre, bjørnen i det tredje, og kjerringen i det fjerde hjørnet.

Men da det blev rigtig lyst, begyndte Mittel at riste paa sig, og saa vimsed han omkring, for han tænkte vel han skulde prøve at komme ud. Men saa sagde kjerringen: "Kan du ikke sidde rolig du da, din sviberobe, og ikke gaa saa og svinse og svanse? Se bare paa han far sjøl i stua, han sidder saa stø som en prest!" — for nu tænkte hun, at hun skulde prøve at gjøre sig godvenner med bjørnen. Men saa kom manden, som eiede ulbestuen. Først drog han op kjerringen, og saa slog han ihjel alle dhrene, og han sparte herten han far sjøl i stua eller Mittel sviberobe. Den natten syntes han at han hadde gjort et godt kast.

Hermine Bernhoffs barnehistorier.

Landlige glæder.

Leiv Brutaas gif paa ski i sit ansigts sved. Solen stegte; der var thve graver i skjggen, og græsset stod høit og tæt bortover tunet, hvor han strøbede med broderens tunge ski.

Det var nok sandt, som moderen sagde, at det passede bedre, om han opsatte det til vinteren; men hun hadde let for at snakke; — da skulde jo Ola bruge skiene sine selv, og naar han tag om et par, fik han den bested, at han var for liden; han skulde vente, til han blev større.

Ukkurat ligedan var det med den kjælken, ungerne eiede sammen, bare at da sagde moderen: "Du, som er størst, maa give efter", hbergang han vilde tage den fra søsteren sin.

Men idag hadde han fundet frem Ola ski, og nu gif det saa kjækt gjennom det bløde græs, som næsten fik være urørt om dagene; for den eneste hjemkøen deres vilde ikke spise, uden at de stod ved siden og gav den; den længtes efter krameraterne, som var bragte afgaarde fem mil væf ensteds oppe i fjelbet, hvor de og sauerne gif ude i vilde skogen hele dagen og storspiste — helst af et slags fint græs, som vokste i smaa totter mellem stenene, og som kreaturerne var saa flinke til at finde.

erens pibe.

Nu var der næsten ikke andre dyr igjen paa gaarden end hønsene, som for omkring og lagde eggene sine alle steder uden der, de skulde, og ret som det var kom en af dem vandrende med en hel hær af smaa gule trippende efter sig.

"De er nogen filletupper; de verper aldrig andet end kyllinger", sagde Leivs lille søster grædefærdig; for hun var saa glad i flegtepandefage, og det kunde jo ikke moderen stege, medmindre hønsene lagde eg.

Ikke var hanen videre flink heller, syntes hun. Af og til fandt de nok et eg, som var spidst i begge ender, og det havde Leiv sagt var efter hanen; men de var for det meste svært smaa, og der skulde nok mange af dem til en rigtig god flegtepandefage.

Den kunde nu forresten have andet at gjøre, hanen, den, som skulde vække folk om morgenen og påse alle konerne sine og kagle for dem og lede efter medemark og fiskeben.

Det pleiede den ogsaa at være slittig til; men idag stod den og galede paa stabburs-trappen og vidste nok slet ikke, hvad den skulde tro om gutten.

Leiv drog mistsommelig benene efter sig; det gik sagtens lettere paa den glatte sneen om vinteren; men han mente vel som saa, at en fik tage moroen, naar en kunde faa den.

"Na nei, se den gutten, som bruger sli midt paa sommeren!" raabte det med et bag ham.

Leiv vendte sig saa brat, at han fik benene i hverandre og stupte paa næsen.

"Hurra, der trillede den første!" skreg den lille fanteklædt* gutten, som havde snasket ifted.

"Og der dat den anden", sagde hans halvbrorsne bror og endevendte ham, saa han blev liggende og sprelle.

Leiv havde reist sig halvt op; han var rød i hovedet og stamfuld; men nu lo han, siden den anden gutten var bleven til nar ligesaavel som han.

Der var en svært gild kjæring med de to; hun havde lys kjole og en bitte liden rød paraply, som hun holdt ober sig, endda det ikke havde regnet i otte dage, og paa hatten var der store blomster; men ellers saa hun nok saa snild og bondfelig* ud, syntes gutten.

"Er du søn paa gaarden her, du?" spurgt hun.

Ja, Leiv var da det.

"Er din mor hjemme?"

"Hun staar og bager borte i ildhuset", forklarede gutten.

Den fremmede "fænten" gik i den retning, han pegte, mens sønnerne blev igjen.

Den yngste af dem, som var omtrent paa Leivs alder, havde reist sig op og stod og mønstrede ham fra top til taa.

Gutten syntes, at den udvaskede røde undertrøien, han bar, faldede endda mere under den fremmedes støvfast, og lapperne paa buksen saa rent søle ud mod den andens blaa matrosdragt.

Han var lige paa nippet til at sige, at han havde fine sorte klæder til søndags, og at han snart skulde faa nye skjorter; men saa vilde han ikke rigtig vise, hvor stamfuld han var heller og blev staaende med hænderne i lommen og prøvede paa at stirre ligegyldigt ud i luften.

"Findes her noget fiskeband i nærheden?" spurgt den store gutten og satte sig paa stabbursstrappen med benene dinglende ned gjennem mellemrummet, som er der for at hindre musene i at komme ind og spise op alle de store stinkerne.

"Ja, men du faar ikke nogenting undtagen padder", svarede Leiv.

I det samme kom "fænten" hen imod dem i følge med Margit Bruckaas, som gik og tørrede hænderne paa sit store skjortenforlæde; for hun havde saa travelt med at slaa brødene op og var ganske hvid af mel helt til albuen.

"Du mor, den gutten bruger ikke knæbukser, endda han ikke er større end jeg", sagde Leivs nye bekendt i en misfornøjet tone. "Der kan du se, det er sandt, som Gustav sagde, at alle gutterne heroppe kom til at foragte mig, hvis jeg ikke gik med lange bukser."

"Du har ikke været usiftkelig, ved jeg?" spurgt Margit Bruckaas og saa strengt paa sønnen.

Men Leiv kjendte sig rent ovenpaa nu, da han skjønte, hvor det bar hen, og svarede i en ligeglad tone: "Nei jeg har ikke sagt det slag, jeg; for jeg tænkte, alle hvgutter gik klædt som gamle folk."

"Og i byen synes smaa gutterne, at det bare passer for pattebørn at have knæbukser; de tror, de bliver mere karslige, naar de faar lange", sagde "fænten" og lo. "Men nu faar du og Holger se at blive rigtig gode venner, enten bukserne er sli eller sli", lagde hun til; "for dere kommer til at være kamerater hele sommeren."

Da skjønte Leiv, at de fremmede var den hvfamilie, som havde leiet opstuen deres og

* Fanteklædt = byllædt.

* Bondfelig = hyggelig og ligefrem.

kammeret og hjøffenet og den store dagligstuen, hvor spidfen netop var hvidtet og faldt med birkeløb, sliq som de brugte hver sommer, naar de flyttede ud i ildhuset og paa stabburet, hvor der var kjøligere og mindre fluer.

Gutten havde ikke gjort sig nogen tanker om, at der kunde være jevnaldrende kamerater blandt de fremmede, og havde det ikke været for de lange bukfernses fald, vilde han ikke have stor tro paa, at det kunde blive andet end ulibeligt at være sammen med den gutten, som gik saa gjilbt klædt paa en almindelig hverdag.

Nu kjendte han sig imidlertid rent som storkar, og da moderen sagde, han skulde gaa og vise Holger, hvor der voksede jordbær, hente de han straks en bliffop, og lidt efter vandrede de i følge hortover jorderne.

Efter en halv times forløb var de saa fortrolige, som om de havde kjendt hjerandbre hele sit liv, og for hver dag, som gik, blev venstabet fastere.

Leiv viste Solaer om i alle udhusene og tog ham med, naar de skulde ride hestene ned i havnen om kvelden. Han lærte ham at slibe tollekniven sin og kjende de forskjellige kornsorter fra hverandre.

Det var godt for Leiv, at han kunde saa mange sliqe ting; ellers var han kommen til at staa rent tilbage for Holger, der alt skulde behønde i trejde klæde efter ferierne, og som var urimelig stink til at gaa paa hænderne og gjøre rundkast hele tunet bortefter.

Den bedste ven, Holger havde i byen, hed Gustav Brun; han havde været to sommere paa en gaard i Telemarken, og det var ham, som vidste saa god bested om, hvor lidet gutterne beroppe kom til at agte Holgers knæbukser.

Men moderen vilde slet ikke bestille nye klæder til ham for den sags skyld. Han skulde netop slibe ud dem, han havde, naar de reiste paa landet, sagde hun, og desuden likte hun ham ikke i lange benklæder; det var saa meget penere med de korte.

”Ja kvindfolkene er sliqe de, ved du”, sagde Leiv i en deltagende tone.

Han kunde nok fortælle sine lidelseshistorier, han ogsaa, — om hvordan moderen tog og vaskede ham, bare han skulde et erende til naboaaarden, og hvordan hun ikke vilde lade ham saa lov at gaa barbenet paa stolen, akkurat som om det ikke var ilde nok, at de sendte ham dib nu, det egentlig skulde være ferier.

Leiv likte i grunden svært godt læreren sin,

og ikke havde han trøst, han kunde være saa lumpen at holde extra stole for de unger, som vilde komme; — ja, det var nu egentlig forældrene, som vilde da; men det blev det samme for Krossaen, bare han fik elever, han.

Forresten skulde det snart være stop for iaar, og det stundede Leiv svært efter, især siden han havde faaet sliq kamerat tilgaarbs.

Holgers ældste bror var ogsaa kommen berop. Han var netop bleven student og paa stob, at han havde strævet sliq til artium, at nu orkede han bare saa vidt hvile, hvorfor han laa og strakte sig i styggen hele dagen og ikke rørte sig af stedet, uden naar han maatte rømme for solen, og hvergang de raadte ind til maafene.

Desuden var der en liden søster paa fire aar og en tjenestepige; men Holgers far, som hed grosserer Stenerfen, kunde ikke komme før mod slutten af ferierne; for han havde saa meget at gjøre; men da skulde han tage sig fri i fjorten dage og hente familien hjem.

Hverten Holger eller Leiv likte forresten at tænke paa, at sommeren skulde saa ende; bertill morede de sig altfor godt sammen.

De var bleven rent uadskillige de to, og da Stenersens en dag reiste paa besøg til prestegaarden, sagde fruhen, at Leiv ogsaa maatte følge; ellers havde ikke Holger lyst.

Brukaas laa i annekset, saa Leiv havde aldrig været hos prestens; dette var omtrent den første reisen, han skulde ud paa, og han sov næsten ikke hele natten; han var rød, de kunde glemme at vække ham, saa de andre drog af gaarde, før han kom op. Desuden laa han ogsaa og regnede ud, om der sikkert blev plads til ham; ellers kunde det jo hende, han maatte blive hjemme alligevel.

Men noget saa græsselig indtraf da ikke; alle fik plads i vognene; fint veir var der og ingen ende paa al den moro, de holdt underveis; fru Stenerfen sagde, det vilde være underligt, om hestene ikke tilslut løb løbst af sliq støl, hvorfor studenten trøstede hende med, at det ingenting gjorde, om de skulde finde paa den slags; — des før kom de frem.

Et godt stykke fra prestegaarden indhente de en liden barbenet gut i matrosdragt og stor hvid straahat; han halte paa et to-treaarsgamelt pigebarn, som hyle i vilde støj; for det var nok en temmelig haarbhænt beskyttelse, hun var kommen under.

(Fortf.)

Skolemesterens pibe.

[Med billede.]

Den gamle skolemester var svært glad i tobak, og i friminterne kunde man se ham vandre frem og tilbage ude paa legepladsen og dampe paa sin lange pibe med det gammelbagse porcelænshoved paa. Det var en snild gammel mand, som i grunden barna var glad i, og hvis de havde anet, hvorledes de ubertiden kunde bedrøve ham ved sine gale stieger, vilde de vist aldrig gjort det: men de var tankeløse, som børn saa ofte er, og det faldt dem ikke ind at tænke over, hvorledes de kunde smerte det gamle trofaste hjerte.

Engang fik de dog en levende følelse af det, og det er derom, vi nu skal fortælle. Den gamle lærer havde været nødt til at lade nogle af børnene sidde igjen en dag. Saa havde et par viltre gutter faaet fat i lærerens lange pibe, som den gamle enten havde glemt efter sig den dag eller tænkt at hente senere, naar han kom ind for at se til gjensidderne.

Først gav en af gutterne sig til under almindelig munterhed at vandre frem og tilbage paa gulvet med piben i munden med lange skridt og lærd mine, ganske som skolemesteren pleiede; men snart blev han kjed af det. Og saa fik en af dem det ullykkelige indfald, at de skulde stoppe pibehovedet fuldt af papir.

En gammel skrivebog blev fundet frem, et par blade reves ud af den, og snart forsvandt den ene papirtul efter den anden i pibehovedet.

Da blegnede med engang gutten, som havde piben i haanden. Han havde været for haardhændt. Porcelænshovedet revnede, og et stort stykke faldt ned paa gulvet.

Nu syntes baade han og de andre, at spørgen var gaaet for vidt, og de tænkte med forstrækkelse paa, hvad skolemesteren vilde sige. I en fart fik de atter papirtullerne ud af hovedet og hang piben op paa dens plads.

Næste morgen var de forberedt paa en strækkelig skændeprediken. Men det gik ikke, som de havde ventet. Da læreren kom ind, spurgte han ganske rigtig, hvem der havde

rørt piben hans; men da ingen svarede, blev han ikke heftig; men børnene kunde se, at en taare perlede i hans øie, og saa fortalte han dem, hvorfor han var saa glad i denne piben. Den havde tilhørt hans f. r.; han kunde saa godt huske, hvorledes ogsaa faren havde været saa glad i den, og nu var den en af de kjæreste erindringer han eiede, og han vilde ikke bytte den bort for albrig saa meget. De skulde bare vide, hvor de havde bedrøvet ham ved at slaa den istykker.

Udtrykket i hans ansigt og hele hans maade at tale paa viste, hvor bedrøvet han var, og barna følte i denne stund, hvor glad de var i den gamle lærer. Hvad vilde de ikke nu have givet for at kunne have sparet ham for denne sorg! Og med taarer i øinene reiste en af gutterne sig og sagde, at det var ham, som havde gjort det.

Læreren forstod hans følelser og sagde ikke noget, men gik hen og klappede gjentagne gange kjærlig hans forslokkede hoved. Gutten blev saa underlig tilmode, at han maatte sætte sig til at græde.

Nogle dage senere laa en ny smuk pibe paa kathedret i skolestuen. Den nævnte gut havde nemlig en sparebøsse og i sparebøssen ikke saa faa penge, og for dem havde han af sine forældre faaet lov til at købe en ny pibe til skolemesteren. Det var jo ikke den gamle piben med alle dens minder; men ogsaa den blev kjær for den trofaste lærer; thi han vidste, at den fortalte om, at børnene i grunden var glad i ham, og det gjorde ham saa godt.

Opløsning paa gaader i nr. 23.

De skjulte navne var: 1. Athen, Storb.
2. Manila.

